

EGZEMPLARZ NR 1 | 2 | 3

Nazwa zamierzenia budowlanego:

**PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH PRZY DACHU
KOŚCIOŁA P.W. ŚW. APOSTOŁÓW PIOTRA I PAWŁA W MONIATYCZACH**

adres inwestycji:	MONIATYCZE
jedn. ewidencyjna	060404_2 HRUBIESZÓW
obręb ewid	0084 MONIATYCZE
działka nr	250
kategoria obiektu	X
inwestor:	PARAFIA RZYMSKO-KATOLICKA P.W. ŚW. APOSTOŁÓW PIOTRA I PAWŁA MONIATYCZE 22-500 HRUBIESZÓW

ZESPÓŁ AUTORSKI:

PROJEKTANT	NUMER UPRAWNIENÍ	PODPIS
mgr inż. arch. Paweł Wilgos specjalność: architektoniczna	-	

SPIS TREŚCI:

I. WSTĘP	3
II. DANE OGÓLNE	3
1 IDENTYFIKACJA OBIEKTU	3
III. HISTORIA	3
IV. OPIS OGÓLNY	4
V. STAN ZACHOWANIA	4
VI. WNIOSKI KONSERWATORSKIE	5
VII. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE	5
VIII. DOKUMENTACJA RYSUNKOWA	7
1 PLAN SYTUACYJNY	7
IX. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA	8

I. WSTĘP

Opracowanie konserwatorskie wykonano na zlecenie parafii rzymsko-katolickiej p.w. Św. Pawła i Piotra w Moniatyczach. Opracowanie obejmuje zagadnienia historii obiektu, określa aktualny stan zachowania pokrycia dachowego oraz podaje ogólne zalecenia konserwatorskie w celu naprawy pokrycia dachu kościoła i dzwonnicy.

Opracowanie zostało wykonane w oparciu o wizję lokalną obiektu oraz dokumentację fotograficzną wykonaną dnia 13.02.2024 r.

Obiekt wpisany jest do rejestru zabytków województwa lubelskiego decyzją z dnia 26.11.1966 r. pod numerem A/23/85.

II. DANE OGÓLNE

1 IDENTYFIKACJA OBIEKTU

- **rodzaj:** kościół drewniany, o konstrukcji wieńcowej, oszalowany, na podmurowaniu.
- **czas powstania:** ok. 1870 r.
- **adres:** Moniatycze, 22-500 Hrubieszów
- **lokalizacja:** działka nr 250, jednostka ewidencyjna 060404_2 Hrubieszów, obręb ewidencyjny 0084 Moniatycze
- **właściciel i jego adres:** Parafia rzymsko-katolicka w Moniatyczach, Moniatycze, 22-500 Hrubieszów
- **kubatura:** 2560m³
- **powierzchnia użytkowa:** 260m²,
- **powierzchnia zabudowy:** 275m²,
- **przeznaczenie pierwotne/użytkowanie obecne:** kościół parafialny/kościół parafialny
- **rejestr zabytku:** nr A/23/85 data wpisu 26.11.1966 r.

III. HISTORIA

Moniatycze są starą wsią notowaną w 1453 r. Kościół i parafia nieznanego erekcji istniały już w 1531 r. Pierwszy kościół spalił się w końcu XVI wieku, w 1599 r. sporządzono kopię innowacji erekcji, zaś w 1603 r. wizytacja bpa J. Zamoyskiego notuje kościół jako nowy. Fundowany był on zapewne przez właściciela Moniatycz Samuela Koniecpolskiego. Kościół ten miał dwie kaplice. W wizytacji bpa Szembeka z 1714 r. czytamy, że kościół w Moniatyczach p.w. św. Piotra i Pawła i Zwiastowania NMP fundował Stefan Stanisław Czarnecki pisarz polny koronny. Kościół miał 1 grób murowany, na cmentarzu stała drewniana dzwonnica. Kościół ten powstał

zapewne w końcu XVII wieku jako trzeci z kolei. Następny kościół fundował Józef Kuropatnicki kasztelan biecki w 1739 r. W 1773 roku kościół potrzebował już reperacji, przetrwał jednak jeszcze kilkadziesiąt lat, ostatni bowiem kościół w Moniatyczach, obecny, został zbudowany staraniem ks. Słabczyńskiego w 1870 r. według projektu nieznanego architekta a stawił go majster Jan Krzewiński z Kazimierza. W 1873 r. kościół był konsekrowany. Kościół należy do typu bezwieżowego.

IV. OPIS OGÓLNY

Kościół jest usytuowany w środku wsi, na cmentarzu przykościelnym, otoczony drzewami, oddzielnie stojącą dzwonnica drewnianą typu „brogowego”. Ogrodzenie cmentarza metalowe na murowanych filarkach. Na filarach bramy wejściowej ustawione są kamienne figury patronów kościoła św. Piotra i Pawła. Kościół jest drewniany, konstrukcji wieńcowej, oszalowany, na podmurowaniu. Nawa założona na rzucie prostokąta zbliżonego do kwadratu, z frontu mniejsza kwadratowa kruchta, od wschodu wydłużone prezbiterium zamknięte trójbocznie, z obu jego stron zakrystie. Nawę od prezbiterium oddziela belka tęczowa z krucyfiksem. We frontowej części nawy chór muzyczny na dwóch kolumnach. W lewym narożniku kruchty okrągłe schodki na chór. Nawa i prezbiterium przykryte stropami z fasetami, kruchta i zakrystia stropami prostymi.

Zrąb nawy i prezbiterium na jednej wysokości, ściany z zewnątrz oszalowane deskami przybijanymi pionowo z listwowaniem, zwieńczone wydatnym gzymsem, rozczłonkowane lisciami obitymi deskami w formie pilastrów. Okna zamknięte łukiem ostrym, górne krawędzie opasek okiennych wycinane w ząbki, w ich zwieńczeniu małe krzyżyki.

Dach nad nawą i niższy nad kruchtą dwuspadowe, niższy dach nad prezbiterium zamknięty wielopołaciowy. Wszystkie dachy dawniej gontowe, obecnie podbite są blachą. Szczyt dachu nawy z daszkiem okapowym i pilastymi wiatrownicami, w środku „oko opatrności” z promieniami. Na połowie długości kalenicy nawy ustawiony wysoka barokowa sygnaturka.

Kościół posiada instalację elektryczną.

V. STAN ZACHOWANIA

Ogólny stan zachowania zabytku jest dobry.

W opracowaniu skupiono się na pokryciu dachowym kościoła oraz dzwonnicy, który jest dostateczny. Zarówno dach kościoła, jak i dzwonnicy pokryty jest blachą, pomalowaną farbą w kolorze brązowym. Nie stwierdzono uszkodzeń pokrycia z blachy. Na elewacji południowej kościoła można zaobserwować złuszczenie się i odpadanie farby. Na elewacji północnej widoczne są liczne zazielenienia wynikające z pokrycia glonami. Analogicznie stan zachowania występuje dla dzwonnicy. Stan zachowania dobrze odzwierciedlają fotografie stanowiące dalszą część opracowania.

VI. WNIOSKI KONSERWATORSKIE

Ogólny stan zachowania obiektów jest dobry, natomiast konieczne jest malowanie dachu kościoła oraz dzwonnicy ze względu na postępującą degradację powłoki malarskiej.

Zakłada się wykonanie prac konserwatorskich obejmujących następujący zakres:

- Malowanie dachu kościoła i dzwonnicy

Celem konserwacji dachów będzie zapewnienie mu wiele korzyści ochronnych, które znacząco wydłużą ich żywotność i poprawią estetykę. Kluczowymi aspektami, przed którymi chroni malowanie dachu:

- odporność na korozję,
- odporność na czynniki atmosferyczne,
- poprawa estetyki,
- wytrzymałość mechaniczna,
- długotrwała ochrona,
- zapobieganie rozwojowi mikroorganizmów.

VII. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

- wykonanie dokumentacji fotograficznej stanu zachowania obiektów przed konserwacją,
- oczyszczenie powierzchni blach ze wszystkich zanieczyszczeń, które na nią osiadły, roślinność czy starą odpadającą farbę,
- wysokociśnieniowe mycie dachu,
- odtłuszczenie dachu,
- oczyszczony dach poddać rewizji,
- malowanie konstrukcji farbą epoksydową podkładową,
- malowanie dachu farbą poliuretanową nawierzchniową,
- naprawa ewentualnych uszkodzonych elementów.

Uwaga

Wszelkie przeprowadzane zabiegi powinny być prowadzone zgodnie ze sztuką konserwatorską przy zastosowaniu materiałów dopuszczonych do stosowania w konserwacji zabytków.

Prace należy prowadzić w odpowiednich warunkach pogodowych, w okresie od kwietnia do listopada, w temperaturach powyżej +5 C.

Prace konserwatorskie powinny być prowadzone przez konserwatorów o specjalizacji konserwacja elementów i detali architektonicznych, zgodnie ze standardami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 22 czerwca 2017 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków.

Prace budowlane prowadzić powinny ekipy budowlane mające w swoim dorobku realizacje przy zabytkach, pod stałym nadzorem konserwatorskim.

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
w Lublinie
DELEGATURA W ZAMOŚCIU
ul. Stojnicza 29, 22-400 Zamość
tel./fax 04 333 59 71

ZAŁĄCZNIK

do pisma / postanowienia / decyzji
organu ochrony zabytków

znak 2-111.5142.19.2.2024

z dnia 21.02.2024

Z up. Lubelskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków
mgr inż. arch. Olgierd Haczyński
Kierownik Delegatury w Zamościu

MAPA ZASADNICZA

Skala 1:500

Województwo: lubelskie

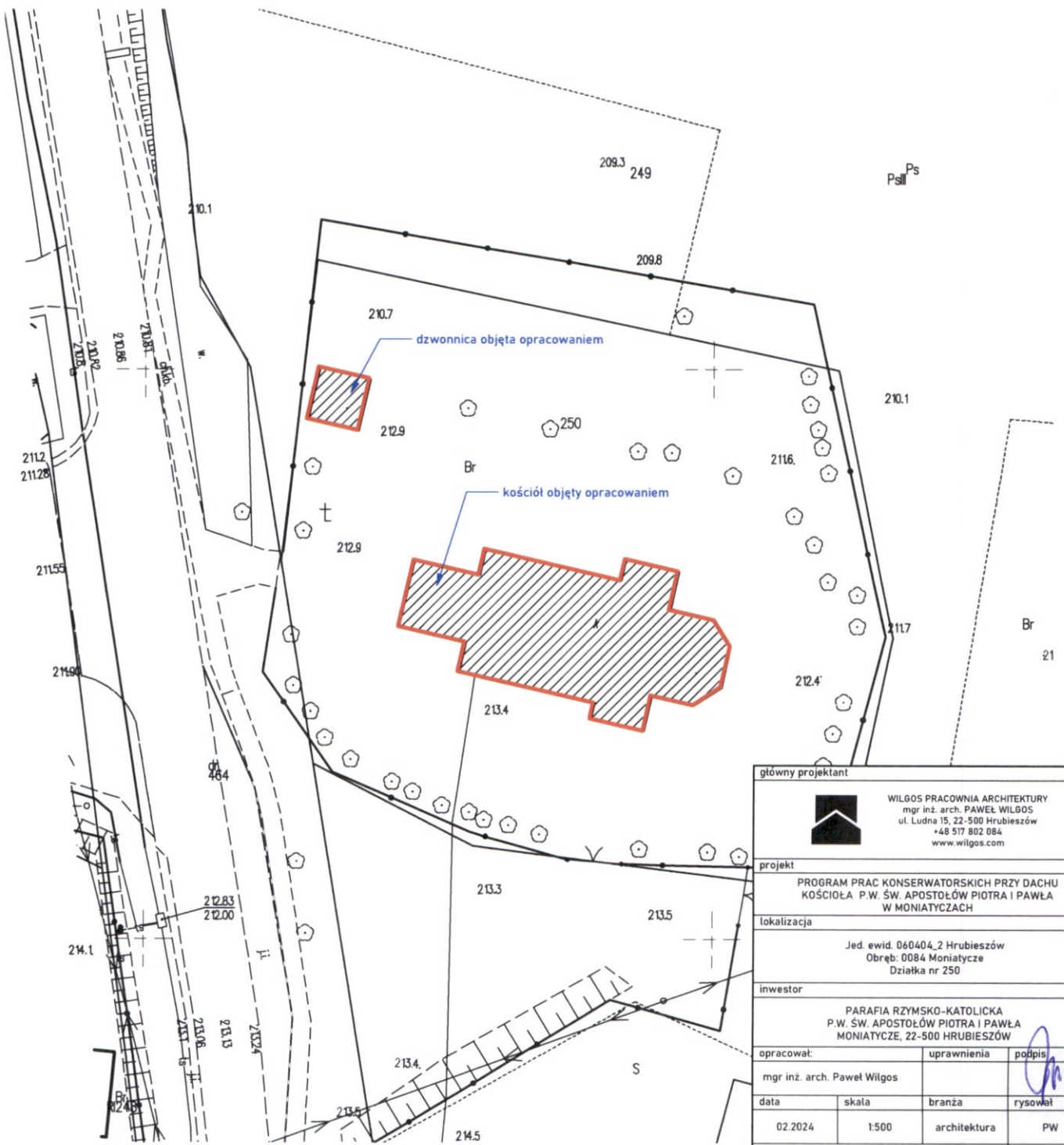
Powiat: hrubieszowski

Jednostka ewidencyjna: 060404_2

Obręb: 084 MONIATYCZE

Numer zlecenia: GKK.6642/313/2024

Aktualność niniejszej mapy nie sprawdzona
w terenie na dzień wydania

główny projektant			
 WILGOS PRACOWNIA ARCHITEKTURY mgr inż. arch. PAWEŁ WILGOS ul. Ludna 15, 22-500 Hrubieszów +48 517 802 084 www.wilgos.com			
projekt			
PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH PRZY DACHU KOŚCIOŁA P.W. ŚW. APOSTOŁÓW PIOTRA I PAWŁA W MONIATYCZACH			
lokalizacja			
Jed. ewid. 060404_2 Hrubieszów Obręb: 0084 Moniatycze Działka nr 250			
inwestor			
PARAFIA RZYMSKO-KATOLICKA P.W. ŚW. APOSTOŁÓW PIOTRA I PAWŁA MONIATYCZE, 22-500 HRUBIESZÓW			
opracował:	uprawnienia:	podpis:	
mgr inż. arch. Paweł Wilgos			
data:	skala:	branża:	rysował:
02.2024	1:500	architektura	PW
rysunek			
PLAN SYTUACYJNY			A.P.S

IX. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Rysunek 1 – Widok z góry na elewację północną

Rysunek 2 – Widok z góry na elewację południową

Rysunek 3 – Widok z góry na elewację wschodnią

Rysunek 4 – Widok z góry na elewację zachodnią

Rysunek 5 – Widok z góry na elewację zachodnią

Rysunek 6 – Widok z góry

Rysunek 7 – Widok z góry na dzwonnice od strony północnej

Rysunek 8 – Widok z góry na dzwonnice oraz kościół – północny-zachód

ERysunek 9 – Dzwonnica od strony południowej

Rysunek 10 – Dzwonnica od strony północnej

Rysunek 11 – Dzwonnica od strony zachodniej

Rysunek 12 – Dzwonnica od strony wschodniej

Rysunek 13 – Kościół od strony zachodniej

Rysunek 14 – Kościół od strony wschodniej

Rysunek 15 – Kościół od strony południowej

Rysunek 16 – Kościół od strony północnej